

Kysymys	E 28/2024
Tekijä	Johan Andersson (S) Karin Gaardsted (S) Tove Elise Madland (A) Åsa Karlsson (S)
Vastaanottaja	Pohjoismaiden hallitukset

Kirjallinen kysymys Pohjoismaiden hallituksille käyttöjärjestelmistä aiheutuvasta elektroniikkalaitteiden asteittaisesta käytöstä poistamisesta

Pohjoismaiden hallituksille

Microsoft lopettaa Windows 10 -käyttöjärjestelmänsä automaattiset tietoturvapäivitykset 14. lokakuuta 2025. Muutoksen seurauksena voi syntyä valtava elektroniikkajäte-ongelma, sillä Windows 11 ei ole yhteensopiva arviolta 240 miljoonan tietokoneen kanssa. Windows 10 toimii edelleen tietokoneissa, mutta merkittävien turvallisuusriskien takia suurin osa yksityisistä ja julkisista käyttäjistä tulee todennäköisesti vaihtamaan laitteensa.

Jos 240 miljoonaa viiden senttimetrin paksuista kannettavaa tietokonetta pinottaisiin päällekkäin, vastaisi pino korkeudeltaan maapallon halkaisijaa.

Kun Microsoft lopetti Windows 7 ja 8 -käyttöjärjestelmien tuen, yritys tarjosi maksullisia tietoturvapäivityksiä kolmen vuoden ajan. Hinta nousi vuosittain ja oli viimeisenä vuonna 100 Yhdysvaltain dollaria. Korkean hinnan vuoksi laitteiden elinkaaren pidentäminen on huono investointi.

Laitteiden elinkaaren pidentäminen on erityisen tärkeää köyhille maille, jotka saavat käyttöönsä it-laitteita ja digiratkaisuja ilman suuria taloudellisia investointeja.

On myös syytä mainita, että yhden kannettavan tietokoneen valmistamisesta aiheutuu 250 kilogrammaa hiilidioksidipäästöjä. Valmistuksessa kulutetaan 190 000 litraa vettä ja louhitaan 1 200 kilogrammaa raaka-aineita.

Vaarana on, että Windows 10-käyttöjärjestelmän tuen lopettaminen aiheuttaa 60 miljoonaa tonnin edestä ylimääräisiä hiilidioksidipäästöjä sekä kuluttaa 45,6 miljoonaa

kuutiometriä vettä ja 288 miljoonaa tonnia raaka-aineita. Samalla alhaisen tulotason mailta estetään digitalisaation hyödyt.

Jotta visio Pohjolasta maailman kestävimpanä alueena toteutuu käytännössä, on meidän aktiivisesti edistettävä parempia ja kestävämpiä ratkaisuja, jotka hyödyttävät sekä meitä että muuta maailmaa.

Edellä esitetyn perusteella esitämme seuraavan kysymyksen:

Pyrkivätkö Pohjoismaiden hallitukset asettamaan vaatimuksia tuottajille ja siten estämään käyttöjärjestelmistä aiheutuvaa elektroniikkalaitteiden asteittaista käytöstä poistamista?

Pohjolassa 20. marraskuuta 2024

Johan Andersson (S)
Karin Gaardsted (S)

Tove Elise Madland (A)
Åsa Karlsson (S)